

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-08-000 216
Бања Лука, 22.01.2009. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Горане Микеш, као предсједника вијећа, Драгомира Миљевића и Слободана Милашиновића као чланова вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптужених Д. Т., због кривичног дјела трговине људима ради вршења проституције из члана 198. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, Ж. Ц. и Н. В., због кривичног дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама окружног тужиоца из Бање Луке и бранилаца оптужених, изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 000 015 08 К од 28.10.2008. године, у сједници вијећа којој су присуствовали републички тужилац Светлана Брковић, оптужени Д. Т. и Ж. Ц. и њихов бранилац, адвокат Ж. Б. из Б. Л., оптужени Н. В. и његов бранилац адвокат В. Р. из Б. Л., а у одсутности уредно обавјештеног браниоца овог оптуженог, адвоката М. Б. из Б. Л., донио је 22.01.2009. године

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване, жалбе окружног тужиоца и браниоца оптуженог Д. Т. и у односу на овог оптуженог потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 000 015 08 К од 28.10.2008. године.

Уважавају се жалбе, окружног тужиоца и бранилаца оптужених Ж. Ц. и Н. В., те се у односу на ове оптужене у к и д а пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 000 015 08 К од 28.10.2008. године и у том дијелу одређује одржавање претреса пред Врховним судом Републике Српске.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 000 015 08 К од 28.10.2008. године оглашени су кривим Д. Т. због кривичног дјела трговине људима ради вршења проституције из члана 198. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), и за то дјело осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 6 (шест) мјесеци, а оптужени Ж. Ц. и Н. В. због кривичног дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 1. КЗ РС и за то дјело осуђени и то Ж. Ц. на казну затвора у

трајању од 6 (шест) мјесеци а Н. В. на казну затвора у трајању од 1 (једне) године.

Свима оптуженима је на основу члана 44. став 1. КЗ РС у изречене казне урачунато вријеме проведено у притвору од 27.5. до 27.6.2008. године.

Обавезани су, на основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП), да солидарно плате трошкове кривичног поступка у износу од 370,00 КМ, те паушални износ сваки по 150,00 КМ.

На основу члана 108. став 3. ЗКП-а општећена Ј. С. је, са имовинскоправним захтјевом, упућена на парницу.

Против те пресуде благовремено су изјавили жалбу, окружни тужилац због погрешно утврђеног чињеничног стања у односу на оптужене Ж. Ц. и Н. В. те због одлуке о казни у односу на све оптужене, те бранилац оптужених Д. Т. и Ж. Ц., адвокат Ж. Б. због погрешно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни, а браниоци оптуженог Н. В., адвокати В. Р. и М. Б. због повреде кривичног закона, битне повреде одредаба кривичног поступка и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Одговор на жалбу окружног тужиоца поднијели су браниоци оптуженог В.

Жалба окружног тужиоца предлаже да се побијана пресуда у односу на оптужене Ж. Ц. и Н. В. укине, те у том дијелу одреди одржавање претреса пред Врховним судом Републике Српске, односно да се у односу на ове оптужене та пресуда преиначи и они огласе кривим због кривичног дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став 4. у вези са ставом 1. КЗ РС, те да се овима оптуженима, као и оптуженом Д. Т. изрекну веће казне од оних изречених првостепеном пресудом.

Бранилац оптужених Д. Т. и Ж. Ц. предлаже да се побијана пресуда у односу на ове оптужене преиначи и они ослободе од оптужбе.

Браниоци оптуженог Н. В. предлажу у жалби преиначење првостепене пресуде тако што би се оптужени В. на основу члана 290. тачка а) ЗКП-а ослободио од оптужбе.

На сједници вијећа републички тужилац је изложила жалбу окружног тужиоца и у свему остала код навода и приједлога из те жалбе, додајући приједлог да се првостепена пресуда преиначи и свима оптуженима изрекне казна затвора у дужем трајању. Предложила је да се жалбе бранилаца оптужених као неосноване одбију.

Бранилац оптужених Д. Т. и Ж. Ц. је остао код навода и приједлога из жалбе а уједно је и предложио да се жалба окружног тужиоца као неоснована одбије.

И бранилац оптуженог Н. В., адвокат В. Р. је на сједници изложио жалбу, остао код навода и приједлога из жалбе, а предложио је да се жалба окружног тужиоца у односу на оптуженог В., као неоснована одбије.

Оцјењујући приговоре који се износе у жалбама, окружног тужиоца и бранилаца оптужених, за сваки од основа побијања пресуде, те разлоге за те основе побијања, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из слиједелих разлога:

Чињенична утврђења побијане пресуде у дијелу који се односи на оптуженог Д. Т., су по оцјени овога суда потпуна и правилна. Та се утврђења не могу довести у сумњу приговорима који се износе у жалби браниоца овог оптуженог. Наиме, побијана пресуда је на основу бројних доказа који су изведени на главном претресу пред првостепеним судом, а који су и по оцјени овога суда оцјењени на начин како то прописује одредба члана 287. став 2. ЗКП-а, извела правилан закључак да се у радњама овог оптуженог, како су оне описане у изреци тог дјела пресуде, остварују сва битна обиљежја кривичног дјела трговине људима ради вршења проституције из члана 198. став 4. у вези са ставом 1. КЗ РС. Докази на којима се та утврђења заснивају, су прије свега исказ млдб. оштећене Ј. С., искази свједока Б. М., Д. Б., Ј. С.1 и О. Б. Правилном оцјеном садржаја исказа ових свједока, побијана пресуда је извела коначан и исправан закључак да је оптужени Т. поступајући у вријеме, на начин и под околностима описаним у изреци побијане пресуде починио кривично дјело које му је оптужбом и стављено на терет. Оптужени је остварио контакт са оштећеном путем телефона, овој се представљао као Д., у више наврата је са њом обављао телефонске разговоре, знао је да је она малолетна, нудио јој да пружа сексуалне услуге старијим мушкарцима, којима је он давао њезин број телефона, те оштећеној говорио да пружањем тих услуга старијим мушкарцима може од тога имати користи. Уз то, он је Ж. Ц. и О. Б. предложио сексуалне услуге малодобне оштећене, тражио од ових новац, дао им је и број мобилног телефона оштећене, па су Ц. и Б. са оштећеном имали сексуалне односе, односно О. Б. полне радње, те су оштећеној давали новчане износе до 100,00 КМ и више допуна за мобилни телефон оштећене, у износима од по 10,00 КМ. Све те радње оптуженог Т. упућују на исправан закључак побијане пресуде да је он посредовао у вршењу проституције, да је то чинио ради зараде. Потпуно је за постојање овог кривичног дјела без значаја, да ли је оптужени зараду и остварио и у ком износу. Битно је, да је те радње предузимао ради зараде.

Због тога су сви приговори у жалби његовог браниоца, када је о чињеничним утврђењима побијане пресуде ријеч, неосновани. Неосновани су и приговори повреде кривичног закона, јер су радње оптуженог Т. правилно квалификоване као кривично дјело трговина људима ради вршења проституције из члана 198. став 4. у вези са ставом 1. КЗ РС.

Побијајући пресуду у односу на оптуженог Т. у одлуци о казни, жалба браниоца само наводи овај основа побијања, али не износи разлоге због којих би та казна била престога. Насупрот томе, жалба окружног тужиоца сматра да је изречена казна преблага јер се по мјери приближава минимуму законом прописане казне за ово дјело, те сматра да је овом оптуженом требао изрећи строжу казну. Приједлог за изрицање строже казне, ова жалба образлаже наводима да првостепени суд на страни овог оптуженог није цијенио као отежавајуће околности начин извршења дјела, степен и јачину угрожавања заштићеног објекта, начин и околности под којима је оптужени врбовао оштећену да се бави проституцијом са непознатим лицима, да се овакав начин извршења предметног дјела може карактерисати као нови појавни облик. Да су

све те околности правилно цијењене од стране првостепеног суда, оптуженом Т. би била изречена већа казна.

Оцјењујући приговоре жалбе тужиоца с једне а будући да жалба браниоца оптуженог Т. пресуду побија због погрешно утврђеног чињеничног стања, овај суд је одлуку о казни у вези са жалбом браниоца испитао у смислу члана 314. ЗКП-а, па је цијенио да је казна затвора у трајању од 1 (једне) године и 6 (шест) мјесеци у свему примјерена тежини почињеног дјела и околностима под којима је оно извршено, а имајући у виду олакшавајуће околности које је на страни овог оптуженог утврдио првостепени суд, те да отежавајуће околности нису утврђене, приговори жалбе тужиоца да је изречена казна блага и да се мјером те казне не може остварити сврха кажњавања нису основани. Из тих разлога овај суд налази да је оптуженом Т. казна изречена у складу са правилима о одмјеравању казне, коју прописује одредба члана 37. КЗ РС, а мјера изречене казне је довољна за остваривање сврхе кажњавања како са аспекта опште (генералне), тако и посебне (специјалне) превенције.

Стога је ваљало одбити, као неосноване жалбе и окружног тужиоца и браниоца оптуженог Т. и у односу на овог оптуженог на основу члана 319. ЗКП-а потврдити првостепену пресуду.

Приговори који се износе у жалби окружног тужиоца у сегменту побијања пресуде због погрешно утврђеног чињеничног стања, у дијелу који се односи на оптужене Ж. Ц. и Н. В., указују да изрека побијане пресуде садржи квалификаторне околности, на основу којих је радње ових оптужених суд требао квалификовати по члану 195. став 4. у вези са ставом 1. КЗ РС, дакле онако, како је те радње квалификовала и оптужба. Овај став жалбе се образлаже наводима да је полно насиље извршено на свиреп и нарочито понижавајући начин, дакле да је утврђена и велика несразмјера у узрасту и зрелости између оштећене и оптужених, а дошло је и до нарушавања здравља оштећене. Побијана пресуда је дакле, по ставу ове жалбе извела погрешан закључак о правној квалификацији радњи ових оптужених, а што представља погрешно утврђено чињенично стање.

Жалбе бранилаца оптужених Ж. Ц. и Н. В. истичу бројне приговоре у којима указују, да је побијана пресуда у дијелу који се односи на ове оптужене неправилна и незаконита, али је суштински приговор ових жалби да у радњама оптужених нису остварена обиљежја кривичног дјела из члана 195. став 1. КЗ РС за које су оглашени кривим, чиме је на штету ових оптужених повријеђен кривични закон. Наиме, обје жалбе сматрају да се у конкретном случају, када је ријеч о узрасту оштећене не могу примјенити конвенције, садржане у изреци овог дијела пресуде, јер да оштећена у вријеме када су према њој предузете радње које садржи изрека пресуде није била дијете, већ малољетно лице старије од 14 година. Жалбе указују да се у овом случају мора примјенити Кривични закон Републике Српске, тачније члан 64. из којег произилази да је дијете лице, које није навршило 14 година.

Оцјењујући те приговоре жалби, овај суд налази да су они основани из слиједећих разлога:

Обљуба, као и друге полне радње, како то произилази из обиљежја појединих кривичних дјела из главе деветнаесте КЗ РС – кривична дјела против

полног интегритета, нису увијек кажњиве радње. Кажњиве су само оне радње извршења дијела из ове главе, ако су испуњени услови које Закон прописује за свако поједино дјело. Изузетак су обљуба или друге полне радње које се врше према дјетету, јер дијете (лице које није навршило 14 година), обзиром на степен психичког развоја, не може схватити значај и последице радњи које се према њему предузимају, па дјела почињена према дијетету су увијек кажњива, јер пристанак дијетета није релевантан.

Побијана пресуда је, став да је оштећена J. C. у вријеме када су према њој предузете радње из изреке побијане пресуде била дијете у смислу конвенција наведених у изреци овог дијела пресуде, образложила тако што се у разлозима позвала на Конвенцију Савета Европе о трговини људима, те Конвенцију о правима дијетета, према којима је дијете свако лице испод 18 година, уколико та старосна граница није према националним законима нижа (Конвенција о правима дијетета - члан 1.). Пресуда на страни 12 наводи да та граница „код нас није нижа“. Тај став побијане пресуде је погрешан јер је у члану 64. КЗ РС прописано да је дијете малољетно лице које није навршило 14 година. Уз то код одређених кривичних дијела из главе деветнаесте учињена је јасна разлика у појму дијете или малољетно лице, јер се код појединих кривичних дијела из ове главе наводи „дијете или малољетно лице“.

Како оштећена J. C. у вријеме предузимања радњи описаних у изреци првостепене пресуде, за које су оглашени кривим Ж. Ц. и Н. В. није била дијете (рођена је 12.7.1992. године), то је и закључак побијане пресуде да је дјело почињено према дијетету погрешан.

На све те мањкавости побијане пресуде у дијелу, који се односи на оптужене Ж. Ц. и Н. В., основано су указале жалбе њихових бранилаца.

Из наведених разлога, овај суд је уважио жалбу окружног тужиоца и бранилаца оптужених, укинуо на основу члана 321. став 1. тачка б) ЗКП побијану пресуду у дијелу који се односи на ове оптужене и одредио одржавање претреса пред овом судом.

На претресу пред овим судом биће неопходно поново оцјенити доказе изведене пред првостепеним судом, па зависно од утврђеног чињеничног стања до кога се таквом оцјеном доказа дође, донијети одговарајућу пресуду.

Записничар

Предсједник вијећа

Софија Рибич

Горана Микеш

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић